

jako hotové nástroje poměrně často v Maďarsku. Naše hornina těmto hornfelsům neodpovídá ani složením, ani hustotou. Je pravděpodobné, že se brousily i vlastní banatity, ale zatím jsme v archeologických pracích spolehlivé údaje nenašli. V dostupné petrografické literatuře je pro charakteristiku banatitů uváděn převážně charakter granodioritů s přechody k monzodioritům, často porfyrická struktura zejména pro okrajové facie (Ionescu, Har 2001, 65). Každopádně se se jedná o horninu k výrobě broušené industrie na Moravě neobvyklou.

Z hlediska chronologie lze vyloučit neolitické stáří, především na základě typologie artefaktu. Výrazná patinace na jedné straně sekýrky naznačuje, že mohla být uložena v hrobě, kde by patina vznikla následkem kontaktu s rozkládajícími se měkkými tkáněmi. Pravidelný výskyt broušených sekýrek v hrobovém prostředí evidujeme koncem eneolitu, méně ve starší době bronzové, a výjimečně i ve střední době bronzové. Právě z posledně jmenovaného období byl zaznamenán i podobný artefakt nalezený v hrobovém prostředí v Mikulově (Šabatová et al. 2020, 286), rovněž se vzácně se vyskytující surovinou, byť je to v tomto případě eklogit.

Literatura

- Ionescu, C., Har, N. 2001: Geochemical consideration upon the banatites from Budureasa-Pietroasa area (Apuseni mountains, Romania). *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Geologia* XLVI(1), 59–80.
- Šabatová, K., Parma, D., Trampota, F., Jarošová, I., Kaňáková, L., Přichystal, A., Vargová, L., Vymazalová, K. 2020: Hrob s kamennou konstrukcí ze střední doby bronzové z Mikulova. *Archeologické rozhledy* LXXII(2), 194–237. DOI: 10.35686/AR.2020.7.

Summary

In 2023, a polished stone axe (Fig. 4), originally found in the 1980s, was donated to the Regional Museum in Mikulov. Discovered near the D2 motorway entrance in Břeclav, the artefact measures 109 × 54 × 27 mm, weighs 283.6 g, and is made of a greenish-grey igneous rock (Munsell 5GY 6/1). X-ray diffraction analysis (Fig. 5) revealed a composition dominated by plagioclase (68%), with characteristics suggesting a subvolcanic origin, possibly banatite from Romania. The axe's typological attributes exclude a Neolithic date. Its surface patina suggests burial-related deposition, typical of Late Eneolithic or Bronze Age contexts. A comparable axe made of similarly rare raw material was found in Mikulov, highlighting its unique provenance.

Antonín Přichystal, František Trampota

Bulhary (okr. Břeclav)

„Au Äcker“, parc. č. 910/4.

Starší eneolit. Sídliště, hrob. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., přír. č. 57/2024.

Lokalizace: S-JTSK: -591898, -1202526

V průběhu záchranného výzkumu (více viz oddíl Neolit) byl částečně prozkoumán objekt s nálezy eneolitické keramiky, kterou z důvodu absence výzdoby nelze kulturně zařadit. Dále bylo v objektu nalezeno malé množství mazanice, štipané industrie, zvířecích kostí a dvou broušených kamenných destiček.

Ve vzdálenosti asi 110 m od tohoto objektu byl objeven pohřeb v natažené poloze (H 800), který částečně narušil objekt s vypíchanou keramikou. I přesto, že zásyp hrobu obsahoval

několik keramických fragmentů a jednu čepelku, nepovažujeme tyto nálezy za součást hrobové výbavy. Díky provedenému radiokarbonovému datování můžeme spolehlivě tento pohřeb datovat do starého eneolitu, pro který jsou specifické právě pohřby v natažené poloze bez hrobové výbavy.

Literatura

Neuveveno.

Summary

During a rescue excavation (see Neolithic section) in the Bulhary cadastral area (Břeclav District), a subsurface feature containing unidentifiable Eneolithic pottery was partially investigated. Additionally, a grave with an individual buried in a stretched position, without any grave goods, was uncovered and radiocarbon dated to the Early Eneolithic period.

Kristína Piačková, František Trampota

Dřevohostice (okr. Přerov)

Dřevohostický les, parc. č. 1154/2.

Eneolit. Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V roce 2024 byl M. Bulíčkem prostřednictvím preventivního detektorového průzkumu na katastru městyse Dřevohostice nalezen ojedinelý exemplář eneolitické kovové industrie.

Místo nálezu se nachází na parcele č. 1154/2. Jedná se o polohu situovanou v severozápadní části Dřevohostického lesa na levobřežní straně potoka Šišemka, který představuje pravostranný přítok říčky Moštěnky. Nadmořská výška místa okolí nálezu činí 285 m.

V případě nálezu se jedná o kompletní exemplář měděné ploché sekýrky s mírně trapézovitým obloukovitým břitem (obr. 6).

Celková délka artefaktu je 76 mm. Maximální šířka v úrovni obloukovitě rozšířeného ostří činí 32 mm, v úrovni týlu 19 mm. Maximální tloušťka činí 10 mm. Hmotnost měděného předmětu je 122 g.

Obr. 6. Dřevohostice. Měděná sekera. Foto Z. Schenk.

Fig. 6. Dřevohostice. Copper axe. Photo by Z. Schenk.